

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 304/2024-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■, zastúpeného Mgr. Františkom Baraniakom, advokátom, M. R. Štefánika 1824/43, Dolný Kubín, proti postupu Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod č. k. 1Kn 97/23/6600-10 a upovedomeniu zo 16. apríla 2024, postupu Okresnej prokuratúry Brezno v konaní č. k. 1Pn 449/22/6603-36 a uzneseníu z 2. januára 2024 a proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Brezno v konaní ČVS: ORP-12/2-VYS-BR-2023 a jeho uzneseníu z 20. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práva na účinné vyšetrenie podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru v záhlaví označenými uzneseniami a upovedomením, ako aj postupom predchádzajúcim ich vydaniu. Sťažovateľ sa zároveň domáha ich zrušenia a vrátenia na ďalšie konanie, ako aj priznania náhrady trov konania.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovatelka okresného riaditeľstva uznesením ČVS: ORP-12/2-VYS-BR-2023 z 20. októbra 2023 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietla trestné oznámenie sťažovateľa v časti VII pre podozrenie zo spáchania zločinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, 2 písm. a), b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Prokurátor okresnej prokuratúry uznesením č. k. 1Pn 449/22/6603-36 z 2. januára 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovatelky ako

nedôvodnú. Prokurátorka krajskej prokuratúry na základe žiadosti sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní vrátane postupu policajta a prokurátora, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, upovedomením č. k. 1Kn 97/23/6600-10 zo 16. apríla 2024 sťažovateľovi oznámila, že ju ako nedôvodnú odkladá, pretože postup orgánov činných v trestnom konaní bol v plnom rozsahu opodstatnený.

3. Prokurátorka v napadnutom upovedomení najprv zhrnula sťažnosť sťažovateľa a dovtedajší postup vyšetrovatelky a prokurátora. Preskúmaním spisov nezistila žiadne pochybenia v ich postupe pri vybavovaní veci, ktoré by odôvodňovali prijatie opatrení k náprave. V danom prípade (rovnako ako v ďalších dosiaľ preverovaných konaniach súvisiacich s prevádzkou Čiernohronskej železnice) bol postup podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zákonný a správny, pričom prokurátorka sa stotožnila s uzneseniami vyšetrovatelky a prokurátora. Zdôraznila, že v doterajšom priebehu konania bolo realizované dostatočné dokazovanie, ktorého výsledky však nedávajú dostatočný podklad na vydanie iného meritórneho rozhodnutia. Realizácia sťažovateľom navrhovaných úkonov by k iným ako dosiaľ prijatým záverom neviedla a bola by v rozpore so zásadou efektivity a hospodárnosti konania.

4. K oprávnenosti prevádzky Čiernohronskej železnice opakovane zvýraznila, že sťažovateľom predkladané otázky majú byť jednoznačne riešené mimo rámca trestných konaní a nespádajú do kompetencií orgánov činných v trestnom konaní, a to napriek odlišným názorom právnych zástupcov vlastníka dotknutých nehnuteľností (ktorý tieto nadobudol s plným vedomím o existencii a prevádzke dráhy v pomerne dlhom období pred nadobudnutím vlastníckeho práva). Ide o problematiku, ktorú nie je možné riešiť ani ako predbežnú otázku. Aj v prípade pripustenia, že zo strany prevádzkovateľa dráhy došlo k pochybeniam, je vzhľadom na okolnosti uvedené v napadnutých uzneseniach vylúčené naplnenie znakov skutkovej podstaty preverovaného trestného činu z hľadiska subjektívnej stránky – úmyslu. Platí to aj v prípade, že by bol sťažovateľ v civilnom či správnom konaní (ktoré jediné majú byť iniciované a nenahrádzané podávaním trestných oznámení) úspešný. Ide o spektrum otázok a námietok sťažovateľa vo vzťahu k zrušeniu železnice, odstráneniu jej súčastí, platnosti vydaných povolení a licencií, ktoré sťažovateľ spochybňuje, ako aj vo vzťahu ku skutočnostiam týkajúcim sa právneho vzťahu k sporným nehnuteľnostiam z hľadiska existencie zákonného vecného bremena a ďalšie.

5. Podľa prokurátorky postup vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora neobsahuje znaky arbitrárnosti, povrchnosti či nesprávneho výkladu a vyhodnotenia výsledkov dokazovania, ktoré jednoznačne postačovali pre účely meritórneho rozhodnutia a nie sú opreté iba o tvrdenia podozrivého, ako sa sťažovateľ mylne domnieva.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Orgány činné v trestnom konaní rozdelili trestné oznámenie sťažovateľa na sedem samostatných konaní, ktoré sa vedú na samostatných oddeleniach, takýto postup je v rozpore so zásadou účelnosti a hospodárnosti konania a zasahuje do označených práv sťažovateľa. Právo na spravodlivý proces bolo porušené, pretože vec bola svojvoľne „prehadzovaná“ v rámci zložiek orgánov činných v trestnom konaní, až kým sa nenašiel ten „správny“ vyšetrovateľ ochotný stotožniť sa s účelovou argumentáciou podozrivých osôb.

7. Krajská prokuratúra nevidela dôvod na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku, dôvod na spojenie vecí, nevidela nedostatok v procesnom postupe okresnej prokuratúry pri vybavovaní podania z 18. novembra 2022, nepovažovala námietku zaujatosti proti prokurátorom okresnej prokuratúry za dôvodnú, nevenovala náležitú pozornosť skutočnostiam uvedeným v trestnom oznámení a opravných prostriedkoch. Krajská prokuratúra rozhodla o námietke zaujatosti bez toho, aby preskúmala konkrétne okolnosti, zjavne nepreskúmala existenciu oprávnených pochybností. Príkaz č. k. 1 Kn 365/22/6600-17 zo 14. apríla 2023 vydala tá istá prokurátorka, ktorej zaujatosť sťažovateľ namietal. Okresná prokuratúra a krajská prokuratúra sa vôbec nedotkli hodnotenia objektívneho a subjektívneho hľadiska nestrannosti namietaných prokurátorov a nevyložili, z akých dôvodov nepovažujú za preukázanú skutočnosť, že existuje dôvodná pochybnosť o nezaujatosti namietaných prokurátorov.

8. Odôvodnenie napadnutých rozhodnutí je iba všeobecným konštatovaním a formálnym odvolávaním sa na články ústavy a citácie ustanovení. Okresná prokuratúra a krajská prokuratúra sa vôbec nedotkli a nepreverili podstatné skutočnosti, konkrétne že na pozemkoch vo vlastníctve sťažovateľa podozrivé osoby neoprávnene prevádzkujú podnikateľskú činnosť bez platných povolení, licencie a bezpečnostnej skúšky. Vzhľadom na chýbajúce reakcie na podstatné dôvody námietok treba ich závery považovať za nedostatočné a neudržateľné. Krajská prokuratúra v napadnutom upovedomení alibisticky a arbitrárne uvádza, že skúmanie nezákonnosti individuálnych správnych aktov prekračuje rámec trestného konania.

9. K porušeniu práva na účinný opravný prostriedok došlo vo väzbe na porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajskej prokuratúry a okresnej prokuratúry tým, že a) tieto napriek námietkam sťažovateľa neprijali opatrenia podľa Trestného poriadku a zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), aby sa viedlo účinné vyšetrovanie vo vzťahu k oznámeniu sťažovateľa orgánom, u ktorých nie sú dôvodné pochybnosti o nestrannosti, a aby aspoň nedošlo k rozdeleniu trestného oznámenia na sedem konaní a aby bola zachovaná požiadavka podľa § 200 ods. 3 Trestného poriadku, b) okresné riaditeľstvo nevedlo riadne vyšetrovanie skutku a arbitrárne odmietlo dôvodné trestné oznámenie.

10. K porušeniu práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru došlo tým, že ani napriek námietkam sťažovateľa krajská prokuratúra neprijala žiadne dostupné opatrenia podľa Trestného poriadku a zákona o prokuratúre na to, aby po podaní trestného oznámenia prestalo dochádzať k páchaniu trestnej činnosti zo strany podozrivých osôb, aby boli zaistené dôkazy o jej páchaní. Bolo porušené aj právo na účinné vyšetrovanie ako procesný aspekt a súčasť pozitívneho záväzku zabezpečiť vyšetrenie zásahov do základných práv a slobôd. K porušeniu práva došlo vo väzbe na porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že porušovatelia v rozpore so svojimi kompetenciami a napriek námietkam sťažovateľa nepodnikli žiadne (nieto že účinné) kroky, aby boli skutočnosti uvedené v trestnom oznámení sťažovateľa riadne vyšetrené.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Toto východisko je významné osobitne vtedy, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

III.1. K porušeniu označených práv postupom a uznesením vyšetrovatel'ky, ako aj postupom a uznesením prokurátora:

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, čo znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Z podstaty tejto ústavnej konštrukcie vyplýva, že predmetom ústavného prieskumu zo strany ústavného súdu môže byť (v zásade) len také rozhodnutie, prípadne postup orgánu verejnej moci, proti ktorému sťažovateľ nemá k dispozícii žiaden účinný prostriedok nápravy v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III ÚS 227/2016, II. ÚS 187/2012, II. ÚS 356/2016 a I. ÚS 665/2016). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže, resp. mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

13. Proti uzneseniu vyšetrovatel'ky, ktorým bol zavŕšený jej predchádzajúci postup, mal sťažovateľ právo podať sťažnosť ako riadny opravný prostriedok (čo aj využil), o ktorom bola oprávnená a aj povinná rozhodnúť okresná prokuratúra (k čomu došlo uznesením prokurátora). Právomoc prokurátora okresnej prokuratúry rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať postup a uznesenie vyšetrovateľa. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

14. Vo vzťahu k uzneseniu prokurátora sťažovateľ využil prostriedok nápravy, ktorým je podanie žiadosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní prokurátorom. Taký prieskum vykonáva nadriadený prokurátor podľa príkazu č. 11/2019, ktorý upravuje postup prokurátora pri vybavovaní podania, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní alebo preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku alebo odstránenia pŕieťahov prokurátora v predsúdnom konaní a ktoré nie je možné považovať za opravný prostriedok alebo iné podanie podľa Trestného poriadku. Príkaz je vyjadrením osobitného oprávnenia generálneho

prokurátora Slovenskej republiky podľa § 10 ods. 2 zákona o prokuratúre vydávať príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Také oprávnenie má osobitnú povahu vo vzťahu k ostatným inštitútom zákona o prokuratúre a keďže je príkaz pre prokurátorov záväzný, je postup podľa neho (čl. 6 ods. 4 príkazu spolu s nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o prokuratúre) právnym prostriedkom na ochranu základných práv a slobôd podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 420/2020, IV. ÚS 463/2020, IV. ÚS 310/2021). V dôsledku toho ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu prokurátora podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

15. Ústavný súd považuje v okolnostiach posudzovanej veci za relevantnú aj skutočnosť (vyplývajúcu z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti, pozn.), že sťažovateľ v konečnom dôsledku vyčítal uzneseniu prokurátora rovnaké pochybenia ako napadnutému upovedomeniu prokurátorky, ktorým táto odložila sťažovateľovu žiadosť. Úloha ústavného súdu sa v tomto smere musí obmedziť na posúdenie ústavnej akceptovateľnosti vysporiadania sa prokurátorky s argumentáciou sťažovateľa, ktorú predniesol práve vo svojej žiadosti.

III.2. K porušeniu označených práv postupom a napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry:

16. Sťažovateľ v prvom rade namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ako bližšie právne dôvody v zásade namieta odôvodnenie napadnutého upovedomenia (formálnosť, arbitrárnosť, nevysporiadanie sa s námietkami), zaujatosť prokurátorov (s odvolaním sa na aplikovateľnosť judikatúry k posudzovaniu námietok zaujatosti proti sudcom), rozdelenie trestného oznámenia na samostatné konania, ako aj neprijatie dostupných zákonných opatrení, aby sa viedlo účinné vyšetrovanie.

17. Ústavný súd k možnosti porušenia základného práva na súdnu ochranu uvádza, že toto právo nie je aplikovateľné na rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, ktoré nie sú súdom. Z uvedeného dôvodu je možné ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj bez bližšieho zaoberania sa ňou z dôvodu, že námietky nespádajú do vecného rozsahu označeného základného práva.

18. Do pozornosti preto ústavný súd dáva v čl. 46 ods. 1 ústavy uvedené základné právo na inú právnu ochranu. V medziach základného práva na inú právnu ochranu sa priznáva aj právo na odôvodnenie rozhodnutia (ktoré sa inak týka aj súdnych rozhodnutí), prípadne aj ďalšie súvisiace a primerane aplikovateľné garancie ako právo, aby toto rozhodnutie vydal orgán, u ktorého nie sú pochybnosti o zaujatosti, či všeobecne zákaz arbitrárnosti. Pretože sťažovateľ v podstate namietal odôvodnenie napadnutých uznesení a upovedomenia prokurátorky, s dôrazom na materiálny prístup k ochrane ústavnosti ústavný súd nezostal pri závere o odmietnutí ústavnej sťažnosti len z dôvodu, že námietka nespadá do vecného rozsahu označeného základného práva na súdnu ochranu, a vecne ju prerokoval z hľadiska označeného čl. 46 ods. 1 ústavy a v ňom zakotveného základného práva na inú právnu ochranu, ktoré sa obsahovo prelína s označeným právom na súdnu ochranu.

19. Pri práve na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ neuviedol žiadne právne dôvody na jeho aplikáciu, preto ústavný súd nemohol postupovať obdobne ako pri základnom práve podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a musel ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť

ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Čl. 6 ods. 1 dohovoru sa totiž týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014). Širší štandard ochrany práv oproti čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého namietané porušenie je predmetom prieskumu ústavným súdom v nasledujúcich bodoch.

20. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv v prípadoch ustanovených zákonom na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom aj trestnoprávnej ochrany svojho konkrétneho práva aj na inom orgáne Slovenskej republiky, t. j. v tejto veci u orgánov činných v trestnom konaní (obdobne napr. III. ÚS 58/00, III. ÚS 45/03). Jeho obsahom je oprávnenie, aby sa orgány činné v trestnom konaní trestným oznámením sťažovateľa, resp. inými podaniami náležite zaoberali. Porušiť toto právo môžu tieto orgány vtedy, ak by podania sťažovateľa ignorovali alebo im nevenovali pozornosť zodpovedajúcu ich povinnostiam (obdobne napr. III. ÚS 324/05). Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti tiež viackrát konštatoval, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 42/00, I. ÚS 158/05, I. ÚS 323/08).

21. Ani iné orgány verejnej moci nemôžu prijímať také rozhodnutia, ktoré môžu svojimi účinkami porušiť základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb, najmä ak nie sú odôvodnené, svojvoľné, arbitrárne a nedávajú odpoveď na podstatu veci (I. ÚS 122/2018). Právo na riadne odôvodnené rozhodnutie o sťažovateľom podanom opravnom prostriedku je samostatnou súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd je toho názoru, že aj napadnuté upovedomenie namietané v tomto konaní musí obsahovať také odôvodnenie, ktoré odpovie na podstatné námietky sťažovateľa a dá mu na ne aspoň stručnú odpoveď.

22. Ústavný súd nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

23. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého upovedomenia, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti s uznesením vyšetrovateľky a uznesením prokurátora, ústavný súd zistil, že orgány činné v trestnom konaní, osobitne vyšetrovateľka okresného riaditeľstva a prokurátor okresnej prokuratúry venovali podaniam sťažovateľa primeranú pozornosť, nezasiahli negatívne do podstaty jeho práva na inú právnu ochranu, nezmarili jeho zmysel, a preto ho ani nemohli porušiť.

24. Krajská prokuratúra v napadnutom upovedomení dala ústavne prijateľnú odpoveď na podstatu námietok sťažovateľa smerujúcich k záveru, že bola naplnená skutková podstata trestného činu

neoprávneného podnikania označovanými osobami, pokiaľ odkázala na napadnuté uznesenia vyšetrovatelky a prokurátora a zvýraznila, že sťažovateľom predkladané otázky majú byť riešené mimo rámca trestného konania. Jasne uviedla, že ani prípadné pochybenia zo strany prevádzkovateľa dráhy, resp. úspech v civilnom či správnom konaní nemajú za následok naplnenie subjektívnej stránky trestného činu.

25. Ani námietka o alibistickom či arbitrárnom odôvodnení v časti, v ktorej krajská prokuratúra poukazovala na potrebu riešenia otázok oprávnenosti či protiprávnosti prevádzky Čiernohronskej železnice mimo trestného konania, nie je dôvodná, pretože tým nedošlo k odmietnutiu uplatnenia zákonom priznaných právomocí bez uvedenia konkrétneho dôvodu či k prijatiu neudržateľného záveru, ktorý žiadnym spôsobom nevyplýva zo spisu.

26. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti doslovne preberá časti svojich predchádzajúcich podaní (sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovatelky a žiadosti o preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní). V rámci svojej argumentácie sa prevažne domáha iného hodnotenia dôkazov, namieta dostatočnosť rozsahu preverovania skutočností a nezačatie trestného stíhania, posúdenie otázky zaujatosti, rozdelenie jeho trestného oznámenia na samostatné konania, predkladá vlastné posúdenie viacerých otázok týkajúcich sa oprávnenosti prevádzky železnice. Ústavný súd týmto sťažovateľ stavia do pozície ďalšej opravnej inštancie, ktorá mu vzhľadom na čl. 124 ústavy neprináleží.

27. Vo vzťahu k námietkam o zaujatosti a dôvodnosti návrhu na odňatie veci ústavný súd upriamuje pozornosť na príkaz generálneho prokurátora č. k. IV/1 Gn 774/55/1000-11 z 1. marca 2023 (o neodňatí veci krajskej prokuratúry) a na príkaz prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1 Kn 365/22/6600-17 zo 14. apríla 2023 (o neodňatí veci okresnej prokuratúry), ktoré neboli priamo označené za predmet prieskumu (boli označené nepriamo cez označenie postupu krajskej prokuratúry predchádzajúcemu napadnutému upovedomeniu, pozn.). Tieto rozhodnutia obsahujú konkrétne dôvody na nevyhovenie návrhu sťažovateľa na odňatie veci vrátane uvedenia hodnotenia objektívneho a subjektívneho hľadiska nestrannosti, preto ich obsah nebolo potrebné v napadnutom upovedomení opakovať. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nevedie ani polemiku s uvedenými dôvodmi, iba opakuje námietky, na ktoré v uvedených príkazoch dostal odpovede.

28. Vo vzťahu k samostatnému vedeniu konania o skutkoch uvedených v trestnom oznámení sťažovateľa z 18. novembra 2022 ústavný súd uvádza, že to bola Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ktorá upovedomením č. k. IV/1 Gn 774/22/1000-4 z 29. novembra 2022 trestné oznámenie v časti skutku 2 postúpila Úradu špeciálnej prokuratúry, teda ako prvá „rozdělila“ jeho trestné oznámenia. Za porušovateľa ju však sťažovateľ neoznačuje. Sťažovateľ tiež neuviedol, kedy došlo k ďalšiemu „rozdeleniu“ trestného oznámenia, ktorý orgán činný v trestnom konaní tak urobil, iba uvádza, že na okresnej prokuratúre sa viedlo 6 samostatných konaní. Ústavný súd neidentifikoval v ústavnej sťažnosti žiadne dôvody smerujúce proti postupu porušovateľov týkajúce sa samostatného vedenia konania vo veci ČVS: ORP-12/2-VYS-BR-2023, resp. č. k. 1Pn 449/22/6603-36 a jeho vplyvu na konečné rozhodnutie. Tvrdenie, že takýto postup je v rozpore so zásadou účelnosti a hospodárnosti konania, zostáva v rovine posudzovania správnosti a vhodnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní z hľadiska naplnenia dôvodov podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku, na čo ústavný súd nemá právomoc (bod 26).

29. Námietka, že právo na spravodlivý proces bolo porušené, pretože vec bola svojvoľne „prehadzovaná“ v rámci zložiek orgánov činných v trestnom konaní, až pokiaľ sa nenašiel ten

„správny“ vyšetrovateľ ochotný stotožniť sa s účelovou argumentáciou podozrivých osôb, je príliš neurčitá na to, aby sa k nej mohol ústavný súd vyjadriť, preto ju považoval len za všeobecný prejav nespokojnosti s uznesením vyšetrovateľky.

30. Pri námietke o porušení práva podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd identifikoval konkrétne odôvodnenie väzbou s porušením práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu nebolo potrebné osobitne sa zaoberať námietkou porušenia práva podľa čl. 13 dohovoru, pretože požiadavka aplikácie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nebola vo veci sťažovateľa splnená. Sťažovateľ v podstate ani nenamieta, že nemal dostupný opravný prostriedok vo vzťahu k rozhodovaniu označených porušovateľov, ale namieta spôsob, akým bolo vedené konanie o jeho trestnom oznámení, že nebolo riadne vedené vyšetrovanie a že bolo arbitrálne rozhodnuté o odmietnutí.

31. Pri námietke o porušení práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že sťažovateľ bližšie neodôvodnil, ktorý aspekt súkromného života mal byť v dôsledku napadnutých uznesení a upovedomenia zasiahnutý, a to súčasne v takej intenzite, ktorá by odôvodnila skúmanie dodržania záruk na účinné vyšetrenie. Sťažovateľ aj pri tejto námietke opäť poukazuje na väzbu s porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, opakuje námietky o potrebe vedenia jedného vyšetrovania pre skutky uvedené v jeho trestnom oznámení a o nedostatočnom vyšetrení skutočností uvedených v trestnom oznámení. Ústavný súd preto nemôže pristúpiť k bližšiemu prieskumu porušenia označeného hmotného práva a odkazuje na časť prieskumu porušenia procesnoprávných garancií vyplývajúcich zo základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

32. Posúdenie, či sú splnené podmienky na začatie trestného stíhania, je v zásade v právomoci orgánov činných v trestnom konaní a ústavný súd do tejto právomoci v zásade nezasahuje, nepredpisuje im, aké úkony by prípadne mali ešte vykonať, keďže sám nie je takýmto orgánom. Orgány činné v trestnom konaní zároveň nemajú právomoc na rozhodovanie občianskoprávných sporov, resp. na preskúmavanie rozhodnutí orgánov verejnej správy. Ich rozsiahle vyšetrovacie právomoci (ako aj povinnosť náležitého zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie) by nemali slúžiť na vyhľadávanie a zabezpečovanie dôkazov pre oznamovateľov trestných činov alebo byť dôvodom na neuplatnenie prostriedkov občianskeho či správneho práva dotknutými osobami (oznamovateľmi, poškodenými). Len prostriedkami občianskeho, resp. správneho práva, a nie trestného práva môže sťažovateľ dosiahnuť, aby bola nastolená právna istota v komplexe otázok spojených s jeho právnym vzťahom k nehnuteľnostiam.

33. Ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

34. Právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Stabilná

rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na inú právnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

35. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09).

36. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, ústavný súd sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, konštatujúc, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým upovedomením (a jemu predchádzajúcim postupom krajskej prokuratúry) a námietkami o porušení základného práva na inú právnu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práv podľa čl. 13, čl. 8 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

37. Vzhľadom na odmietnutie sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti ako celku ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu